

Dabronctól D-re, a türjei és a gógánfai út kereszteződésétől ÉNy-ra kisszámú római kori edénytöredéket gyűjtöttünk (*Dergecsi-dűlő É, KÖH 75603*), nagysága 110×100 m. A település D-i szélén, a műút Ny-i oldalán a vasúttól D-re, Ny felé enyhén emelkedő domboldalon őskori és középkori kerámia szórványos előfordulását tapasztaltuk (*Vasútállomástól D-re, KÖH 75605*), nagysága 120×100 m. A település K-i szélén a Marcal felé lejtő domboldalon található É-D-i irányú *Kertek (KÖH 7734)* lelőhely területe a terepi megfigyelés alapján D felé eléri a vasútvonalat, és feltehetően azon túl is tart. Dabronc É-i szélén, a Heteyfőre vezető műúttól K-re, a Marcal bal partja mentén húzódó alacsony dombháton fekvő *Rét alja dűlő (KÖH 7735)* lelőhely Ny-i szélén talált őskori és középkori edénytöredékek alapján a lelőhely a Ny felől szomszédos sportpálya területére is kiterjed.

Munkatárs: Koller Melinda régész.

KOVÁCS FERENC

116. Debrecen, Monostor-erdő (KÖH 36763)

(Hajdú-Bihar megye) U, B, LT, Sza, Á, Kk

A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága 2009. május 14. és 2010. április 28. között megelőző feltárást végzett a lelőhelyen. A kutatást a 4. sz. főút Debrecen elkerülő szakaszának a 35. sz. főúttól Bocskaiertig terjedő szakaszának (0+000–11+900 km-sz. között) építése tette szükségessé. A feltárt terület 59 311 m² volt. Az egy évig tartó közepesen intenzív feltárás eredményeképpen 628 objektumszámot és 1172 stratigráfiai számot osztottunk ki.

Az ÉK–DNy-i irányú lelőhelyen a következő korszakokat azonosítottuk: középső neolitikum (alföldi vonaldíszes kerámia kultúrája), bronzkor (Makó-csoport), késő vaskor (kelta), római császárkor (szarmata), Árpád-kor, késő középkor (15–16. sz.), újkor. A kutatott terület egészen végighúzódik a lelőhely. Az É-i és a D-i szélén találhatóak az őskori objektumok, míg a közepén helyezkedett el az Árpád-kori falu.

A neolitikum korából származó objektumok egy település nyomait mutatják: nagyméretű agyagkitermelő gödrök, cölöplyukak és árkok. A bronzkor idejéből előkerült gödrök pedig tanyaszerű letelepedést mutatnak. Egyetlen egy urnás temetkezés kötődik ehhez a korszakhoz. A vaskori falut a lelőhely D-i részén lokalizáltuk. A római császárkorból a szarmatákhoz köthető egy magányos csontvázas temetkezés és néhány gödör. Az objektumok jelentős része az Árpád-kori településhez tartozott (házak, kutak, gödrök, árkok, cölöplyukak, földbe vájt kemencék). A falu valószínűleg tovább élt – csak már kisebb létszámban – a 16. századig.

A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságán, a Déri Múzeumban kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Izer Zsófia, Jurás Ákos, Menyhért Mónika, Ortutai Róbert technikusok. A geodéziai felmérést az Archeodata 1998 Bt. végezte.

KOLOZSI BARBARA

117. Debrecen, Nagytemplom (KÖH 36609)

(Hajdú-Bihar megye) Kö

A debreceni Nagytemplom mögötti imateremben a padlószint süllyesztése előtt 2010. szeptember 20. és október 1. között megelőző feltárást végeztünk. A terem É-i fala alatt tártuk fel a Szent András templom 14. sz. elején téglából épített, kb. 220 cm széles falát, amely kb. 1 m vastagságban maradt meg. A téglák egy 13. sz. elején épített templom elbontásából származtak. A feltárt legkorábbi falszakaszra egy 15. századi átépítés során húzták fel az 1802-ben leégett templom É-i sekrestyéjének falát.

Az imateremben az egykori templom körüli temető 8 sírját is feltártuk. A sírok mélységében találtuk meg Mátyás király ezüst dénárját, ami a temetkezéseket a 15. sz. második felére keltezi. Valamennyi elhunyt gyermek volt, mellékletek nélkül eltemetve. Három leánygyermek koponyáján zöldes színű elszíneződés mutatkozott, amit a fejükre helyezett bronzfonallal díszített párta okozott.

Statikai szakvélemény alapján a helyiség padlószintjétől kb. 150 cm mélységig, a megjelenő talajvíz szintjéig folytathattuk a feltárást. A több ponton elvégzett próbafúrások megmutatták, hogy innen még kb. 70 cm vastag az altalaj feletti humuszréteg, ami további fel nem tárható sírokat rejthet.

Munkatársak: Faragóné Csutak Tünde régésztechnikus, Fehér Csaba rajzoló, Janka Edvárd fényképész.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

118. Debrecen, Nyugati kiskörút (KÖH 35196)

(Hajdú-Bihar megye) Sza, Á, Kk, Kú

2010. szeptember 7–10. között próbafeltárást végeztünk a Nyugati kiskörút I. ütemének területén. Az egykori lakóépületek pincéiben lévő törmeléket kiemelve kezdtük el keresni azt a szintet, ahol bolygatatlan régészeti objektumok jelentkeznek. Az Arany János utca mellett egy kb. 15×16 m-es területet nyitottunk ki, kb. 250 cm mélységben. Ezen a szinten jelentkezett egy K–Ny irányú árok és két gödör feltárása. Korszakhoz, leletanyag hiányában, nem tudtuk kötni.

A Debreceni Ítéltábla melletti egykori épület helyén egy kb. 25×12 m-nyi területen, kb. 200 cm-es mélységben termeltük ki a törmeléket. Itt tíznél több régészeti jelenség rajzolódott ki, az előkerült cserepek a császárkor és a középkor időszakából származtak.

2010. október 14–29. között az Arany J. u. 37., ill. a Széchenyi u. 32. sz. alatti beruházásokhoz kapcsolódó